

DOSSIER JURISPRUDENTIE TRANSPORT

S&S 2022/8, Rechtbank Midden-Nederland
20 oktober 2021

Korte verjaringstermijn bij aanvaring met tragische gevolgen

In 2014 vindt een aanvaring plaats tussen een sloep met vier personen aan boord en een speedboot. De aanvaring heeft een tragische afloop. Twee personen aan boord van de sloep komen om het leven. Een derde persoon lijdt schade. De bestuurder van de speedboot (de schipper) wordt voor zijn aandeel in het ongeluk strafrechtelijk veroordeeld. De rechter stelt vast dat de speedbootbestuurder schuldig is aan dood door schuld meermalen gepleegd. Ook stelt deze vast dat het aan zijn schuld te wijten is dat een vaartuig onbruikbaar wordt gemaakt, terwijl daardoor levensgevaar voor een ander ontstaat. En ten slotte wordt vastgesteld dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan het opzettelijk niet-nakomen van de verplichtingen tot hulpverlening die een schipper heeft. Hij is door de strafrechter veroordeeld tot een gevangenisstraf van vijf jaar en ontzegging van de vaarbevoegdheid van vijf jaar.

Eén van de personen aan boord van de sloep heeft zich als benadeelde in de strafprocedure gevoegd en in die procedure materiële en immateriële schadevergoeding van de speedbootbestuurder gevorderd. Het voordeel van een dergelijke vordering is dat de overheid de incasso op de veroordeelde op zich neemt en ook het incassorisico draagt. De vordering is in die strafprocedure maar gedeeltelijk toegewezen, zodat voor het restant een civiele procedure wordt begonnen.

Civiele procedure

De feiten die in de strafprocedure vastgesteld zijn, leveren in beginsel dwingend bewijs op.

De aansprakelijkheid van de speedbootbestuurder staat dus vast. De benadeelde wordt echter plotseling geconfronteerd met een korte verjaringstermijn van twee jaar. De schade waarvan de benadeelde schadevergoeding vordert, is veroorzaakt door een aanvaring met een binnenschip. Voor een dergelijke schadevergoedingsvordering kent het BW een korte verjaringstermijn van twee jaar (artikel 8:1793 BW). De Hoge Raad heeft op 15 juni 2007 in het 'Zwartemeer-arrest' beslist dat deze korte verjaringstermijn van twee jaar voor aanvaring voorgaat op de algemene verjaringstermijn van vijf jaar die van toepassing is op onrechtmatige daad. De Hoge Raad heeft dit herhaald in zijn arrest van 21 november 2014 (*Liander/KWS*). De vraag is dus of deze korte termijn is gestuit.

Een dergelijke verjaringstermijn kan gestuit worden door het instellen van een eis (in een procedure) of indien de schuldeiser zich ondubbelzinnig het recht op nakoming voorbehoudt (met andere woorden: een aansprakelijkstelling zendt).

De rechtbank overweegt dat het voegen als een benadeelde partij in een strafprocedure heeft te gelden als een instellen van eis. Daarmee is de termijn dan gestuit, mits binnen zes maanden nadat de strafrechter had beslist, op de vordering een procedure bij de civiele rechter was aangevangen. De dagvaarding is pas na negen maanden uitgebracht. Te laat dus. Ook een beroep op grond van de derogerende werking van de redelijkheid en billijkheid kan de benadeelde niet baten.

Commentaar

De uitkomst dat de benadeelde in een dergelijke zaak dus (deels) met lege handen staat, is wrang. Belangenbehartigers en (letsel) advocaten doen er dan ook goed aan om bij alle vormen van vervoer rekening te houden met korte termijnen en overigens ook met de limieten en beperkingen die gelden.

S&S 2022/9, Rechtbank Midden-Nederland
13 oktober 2021

De verplichting voor vervoerders om informatie te verstrekken

In deze kwestie is er een overeenkomst gesloten tot het vervoer van een zending bestaande uit een tweetal lege dozen en een doos met bevestigingsmaterialen van Nederland naar Schotland. Tijdens het vervoer raakt de doos met bevestigingsmaterialen in het ongereede.

Op de overeenkomst tussen de afzender en de pakketvervoerder is de CMR van rechtswege van toepassing. De afzender stelt dat het niet anders kan zijn dan dat de werknemers of hulppersonen van de pakketvervoerder

betrokken zijn geweest bij de verdwijning van de goederen. Ook stelt zij dat van de vervoerder mag worden verlangd dat hij ter motivering van zijn betwisting van de stelling van de wederpartij gegevens verstrekt om de wederpartij aanknopingspunten voor haar stellingen en voor eventuele bewijslevering te bieden. De pakketvervoerder heeft informatie verstrekt waaruit volgt dat de zending bij overslag in een depot achter een laadband is blijven haken waardoor de delen van de zending van elkaar losraakten. Bij het opnieuw opstapelen werd door een loodsmedewerker een in krimpfolie gewikkelde doos tussen de zending geplaatst. Hierdoor kwamen de verschillende onderdelen van de zending van elkaar gescheiden in de trailer bestemd voor het doorvervoer terecht.

Beslissing

De vervoerder heeft dus de informatie uit zijn domein verschaft. Dat is echter niet voldoende voor Rechtbank Midden-Nederland. De rechtbank overweegt dat de pakketvervoerder niet heeft voldaan aan de op hem rustende verzwaarde motiveringsplicht bij het weerspreken van de stelling dat een medewerker betrokken is. De rechtbank komt tot een doorbreking van de aansprakelijkheidslimiet.

Commentaar

Deze zaak kan niet op één lijn gesteld worden met zaken waarbij er daadwerkelijk een indicatie is van interne betrokkenheid van de medewerkers. Het betrof een pakket van circa 190 kilogram. Dat neem je niet mee onder de arm. Vaststaat dat de opbouw is losgeraakt. De delen van de zending waren niet allemaal voorzien van een label. Dat verklaart ook waarom het pakket niet is teruggevonden. De vraag is of deze rechtspraak niet te ver doorschiet. Juist is dat de vervoerder informatie moet verstrekken, maar als hij dat heeft gedaan houdt het wat dat betreft op. Aan een vervoerder kan niet de eis worden gesteld dat hij een vrijwel sluitende verklaring geeft voor de vermissing. Als dat wel verlangd wordt van een vervoerder, dan staat dit op een gespannen voet met het CMR-verdrag, meer specifiek met de bewijslast die op de ladingbelanghebbende rust. De belanghebbende moet immers bewijzen dat er sprake is van een doorbreking van de aansprakelijkheid ex artikel 29 CMR. De vraag is hoe deze leer zich verder uitkristalliseert.

De hier besproken jurisprudentie is afkomstig uit S&S (Aflevering 1; 2022), Kluwer B.V., Postbus 23 (7400 GA) Deventer.

Mr. V.R. (Vincent) Pool
De auteur is partner bij Van Traa Advocaten te Rotterdam.